

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

29 ביוני 2016

1054

כ"ג בסיון התשע"ו

עמוד

1092 הצעת חוק להסדרת השימוש בכרטיס חכם בתחבורה הציבורית, התשע"ו-2016

הצעת חוק להסדרת השימוש בכרטיס חכם בתחבורה הציבורית, התשע"ו-2016

1. מטרתו של חוק זה להסדיר את השימוש בכרטיסים חכמים בתחבורה הציבורית, ובכלל זה את ההנפקה והטעינה של הכרטיסים, השירותים שיינתנו בקשר לכרטיסים ושירות המידע הנצבר בשל הנפקת הכרטיסים והשימוש בהם, כדי להפיק ממנו את התועלת המרבית לנוסעים בתחבורה הציבורית ולמפעיליה וכדי לשפר את אסדרת התחבורה הציבורית, והכול בשים לב לצורך במתן שירות יעיל למשתמשים בכרטיסים החכמים תוך הגנה על פרטיותם.
2. בחוק זה –
- “הורה” – לרבות אפוטרופוס שמונה לקטין לפי חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, התשכ”ב-1962¹;
- “הסדר נסיעה” – זכויות נסיעה בקווי נסיעה, שניתן להטעין בכרטיס חכם בהתאם להוראות לפי חוק זה;
- “הסדר נסיעה במונית שירות” – זכויות נסיעה במוניות שירות שניתן להטעין בכרטיס חכם למוניות שירות בלבד, בהתאם להוראות לפי חוק זה;
- “הסדר נסיעה לזכאי” – הסדר נסיעה שניתן בהנחה משכר הנסיעה שנקבע בהתאם לצו לפי חוק הפיקוח או בהתאם לתקנות לפי סעיף 57 לפקודת מסילות הברזל, למי שזכאי לכך בשל נתוניו האישיים לפי צו או תקנות כאמור;
- “הסדר נסיעה לשימוש אישי” – הסדר נסיעה לזכאי או הסדר נסיעה תקופתי המיועד ליחיד;
- “הסדר נסיעה תקופתי” – הסדר נסיעה בהיקף שאינו מוגבל, במהלך פרק זמן מוגדר ובאזור מוגדר;

ד ב ר י ה ס ב ר

- כללי** הצעת חוק זו נועדה לעגן בחוק את השימוש בכרטיסים חכמים בתחבורה הציבורית, ולהסדיר את ההיבטים השונים של הנפקתם והשימוש בהם, הן מההיבט הצרכני של המשתמשים בכרטיסים החכמים וזכויותיהם והן מההיבט האסדרתי של מנפיקי הכרטיסים החכמים ומפעילי התחבורה הציבורית.
- סעיף 1** להסדרת השימוש בכרטיס החכם כמה מטרות השולבות זו בזו: נוחות ביצוע התשלום תמורת הנסיעה בתחבורה הציבורית; שיפור השירות הניתן לנוסעים; פיתוח הסדרי נסיעה מגוונים המאפשרים הוזלת מחירי הנסיעה; טוב המידע העומד לרשות מפעילי התחבורה הציבורית, המתכננים והמאסדרים וכפועל יוצא מכך ייעול הקצאת המקורות התקציביים לתחבורה הציבורית, שיאפשר פיתוח רשת הקווים בצורה המיטבית. השגת מטרות אלה מצריכה איסוף מידע שיש בו סכנה לפגיעה בפרטיותם של משתמשי התחבורה
- הציבורית ובמקביל יש בו פוטנציאל לשיפור השירותים הניתנים למשתמשי התחבורה הציבורית. החוק המוצע כולל הוראות שנועדו לאזן בין הצורך במתן שירות יעיל למשתמשי התחבורה הציבורית לבין ההגנה על פרטיותם.
- סעיף 2** בסעיף זה מוצע להגדיר מונחים שונים המשמשים בהצעת החוק וזאת לשם יצירת המסגרת שבה יפעל ההסדר המוצע. בין השאר, מוגדרים המונחים האלה:
- להגדרה “הסדר נסיעה”** – הסדר נסיעה משמעותו זכויות נסיעה בקווי נסיעה שניתן להטעין בכרטיס חכם בהתאם להוראות החוק המוצע.
- להגדרה “הסדר נסיעה לזכאי”** – הסדר נסיעה לזכאי הוא הסדר נסיעה שניתן בהנחה משכר הנסיעה הקבוע, למי שזכאי לכך בשל נתוניו האישיים לפי צו או תקנות. הסדר זה ניתן לטעינה רק בכרטיס שהזון לו קוד זכאות מתאים לנוסע בהתאם לנתוניו האישיים.

¹ ס”ח התשכ”ב, עמ’ 120.

"חוק הגנת הפרטיות" – חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981²;

"חוק הפיקוח" – חוק הפיקוח על מחירי מצרכים ושירותים, התשנ"ו-1996³;

"כרטיס חכם" – כרטיס הכולל שבב מחשב והתואם את מפרטי התאימות, שהעמיד מנפיק לרשות מבקש כאמור בחוק זה, וכן יישום מחשב כאמור בסעיף 16, המיועדים לביצוע תשלום בעד שכר נסיעה ושירותים נלווים, בהתאם להוראות חוק זה;

"כרטיס חכם אנונימי" – כמשמעותו בסעיף 4;

"כרטיס חכם למוניות שירות" – כרטיס חכם אנונימי המיועד לשימוש בקווי שירות למוניות בלבד, המסומן ככזה באופן בולט לעין כפי שהורה המפקח על התעבורה;

"כרטיס חכם לשימוש אישי" – כמשמעותו בסעיף 5;

"כרטיס חכם רשום" – כמשמעותו בסעיף 6;

"מבקש", לעניין בקשה לקבלת כרטיס חכם לקטין – הורהו של הקטין שבעבורו מוגשת הבקשה, ואם היה הקטין בן 14 שנים או יותר – ההורה יחד עם הקטין;

"מונית שירות" – מונית כהגדרתה בפקודת התעבורה, שניתן לגביה רישיון לנסיעת שירות כהגדרתו בסעיף 114 לפקודת התעבורה;

"מידע מזוהה" – מידע לגבי אדם הכולל פרטים המאפשרים את זיהויו;

"המנהל" – כהגדרתו בפקודת מסילות הברזל;

"מנפיק" – מפעיל, מרכז השירות או גורם אחר שאושר לכך בהתאם להוראות לפי סעיף 18(א)4;

"מפעיל" – מפעיל מסילת ברזל או מי שניתן לו רישיון להפעלת קווי שירות לאוטובוס;

"מפעיל מסילת ברזל" – כהגדרתו בסעיף 14א לפקודת מסילות הברזל;

"מפעיל קו שירות למוניות" – מי שניתן לו רישיון להפעלת קו שירות למוניות לפי סעיף 114 לפקודת התעבורה;

"מפקח על התעבורה" – כהגדרתו בסעיף 1 לפקודת התעבורה⁴;

"מפרטי התאימות" – מפרטים הכוללים את מבנה הכרטיס החכם ומערכת האבטחה שלו, כפי שאישר המפקח על התעבורה בהתאם להוראות לפי חוק זה;

"מרכז השירות" – מרכז שירות שהוקם לפי סעיף 9;

"משתתפים בסליקה" – מפעיל, המדינה, וכל מי שהמפקח על התעבורה אישר לו לטעון הסדרי נסיעה בכרטיסים חכמים, למעט מפעיל קו שירות למוניות;

ד ב ר י ה ס ב ר

להגדרה "מנפיק" – מנפיק כולל את מרכז השירות האמון על ההפעלה והניהול של מערך הכרטיס החכם, וכן מפעיל או גורם אחר שאושר לשמש כמנפיק בהתאם להוראות החוק המוצע.

להגדרה "מפעיל" – מפעיל מוגדר כמפעיל מסילת ברזל או מי שניתן לו רישיון להפעלת קווי שירות לאוטובוסים.

להגדרה "כרטיס חכם" – כרטיס חכם הוא כרטיס הכולל שבב מחשב מותאם וכן יישום מחשב שמעמיד מנפיק לרשות מבקש והמיועד לביצוע תשלום בעד שכר נסיעה ושירותים נלווים לנסיעה. יש כמה סוגים של כרטיסים חכמים המוסדרים בחוק המוצע, שלכל אחד מהם צמודות זכויות ומגבלות שונות: כרטיס חכם אנונימי, כרטיס חכם לשימוש אישי, כרטיס חכם רשום וכן כרטיס חכם למוניות שירות.

² ס"ח התשמ"א, עמ' 128.

³ ס"ח התשנ"ו, עמ' 192.

⁴ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 7, עמ' 173.

”סליקה” – סילוק וקיזוז של התחייבויות הדדיות –

(1) בין משתתפים בסליקה, ובכלל זה סילוק וקיזוז של הפדיון שהתקבל תמורת הסדרי נסיעה;

(2) בין משתתפים בסליקה לבין מי שקיבל תשלום באמצעות כרטיס חכם תמורת שירותים נלווים;

”ערך צבור” – סכום כספי שנטען בכרטיס חכם המהווה הסדר נסיעה ושניתן לשלם באמצעותו בעבור שירותים נלווים, והכול עד לתקרת הסכום הכספי שנטען כאמור;

”פקודת מסילות הברזל” – פקודת מסילות הברזל [נוסח חדש], התשל”ב-1972⁵;
”קו נסיעה” – קו שירות לאוטובוסים או קו נסיעה ברכבת;

”קו נסיעה ברכבת” – מסלול הסעה של רכבת המיועדת להסעת נוסעים, שקבועות בו תחנות מוצא ותחנות יעד וכן תחנות להעלאת נוסעים ותחנות להורדתם, כפי שהורה המנהל או כפי שנקבע בהיתר הפעלה שניתן לפי פקודת מסילות הברזל;
”קו שירות לאוטובוסים” – מסלול הסעה קבוע של אוטובוסים, שקבועות בו תחנות מוצא ותחנות יעד וכן תחנות להעלאת נוסעים או להורדתם, ושבעד הנסיעה בו נדרש כל נוסע לשלם בנפרד;

”קו שירות למוניות” – כהגדרתו בסעיף 114 לפקודת התעבורה;

”קוד זכאות” – קוד המוזן על ידי מנפיק לכרטיס חכם, המעיד על זכאותו של המחזיק בכרטיס החכם לטעון בו הסדר נסיעה לזכאי, בהתאם לנתוניו האישיים של המחזיק ולסוג הכרטיס החכם;

”רשם מאגרי המידע” – הרשם כהגדרתו בסעיף 7 לחוק הגנת הפרטיות;

”שחזור” – הנפקה חוזרת של כרטיס חכם, טעינה מחדש של הסדר נסיעה שטרם נוצל בכרטיס חכם או הזנה מחדש של קוד זכאות לכרטיס חכם;

”שירותים נלווים” – שירותים הכרוכים בביצוע נסיעה בתחבורה ציבורית, שנקבעו לפי סעיף 18(א)(10);

”שכר נסיעה” –

(1) לענין קו שירות לאוטובוסים – שכר נסיעה באוטובוס כמשמעותו בהתאם לתקנות לפי סעיף 71(4) לפקודת התעבורה;

(2) לענין קו שירות למוניות – שכר הסעה במונית בהתאם לתקנות לפי סעיף 71(4) לפקודת התעבורה;

(3) לענין קו נסיעה ברכבת – דמי נסיעה כאמור בסעיף 16 לפקודת מסילות הברזל;

”השר” – שר התחבורה והבטיחות בדרכים.

ד ב ר י ה ס ב ר

לשלם באמצעותו בעבור שירותים נלווים, עד לתקרת הסכום הכספי הטעון בכרטיס.

”הגדרה” ערך צבור – ערך צבור הוא סכום כספי שניתן לטעון בכרטיס חכם, המהווה הסדר נסיעה ואשר ניתן

⁵ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 23, עמ' 485.

3. (א) שכר הנסיעה בעד נסיעה בקו נסיעה, ישולם באמצעות הסדר נסיעה הטעון כרטיס חכם בכרטיס חכם, הכול בכפוף להוראות לפי חוק זה, ואולם רשאי המפקח על התעבורה להורות כי יהיה ניתן לשלם את שכר הנסיעה באמצעי תשלום אחר שעליו יורה, וזאת לגבי הסדרי נסיעה מסוימים או לגבי נסיעה בקווי נסיעה מסוימים, בקווי נסיעה של מפעילים מסוימים, במועדים מסוימים או באזורים מסוימים; הוראה של המפקח על התעבורה לפי סעיף קטן זה תפורסם ברשומות.
- (ב) הגיש אדם בקשה להנפקת כרטיס חכם בהתאם להוראות לפי סעיפים 4 עד 6 –
- (1) ייתן לו המנפיק הסבר בכתב, בנוסח שהורה עליו המפקח על התעבורה, בשפה שבחר המבקש מבין השפות שעליהן הורה המפקח על התעבורה, המפרט לגבי כל אחד מסוגי הכרטיסים החכמים לפי חוק זה, את זכויות המחזיק בו, המידע שנשמר לגבי המחזיק בו, השימושים שייעשו במידע כאמור, הסדרי הנסיעה שניתן לטעון בו, הזכאות לביטולם והתנאים לכך והזכאות לשחזורם; המבקש יאשר בחתימתו את קבלת ההסבר בכתב כאמור;
- (2) ינפיק לו המנפיק כרטיס חכם מן הסוגים המפורטים בחוק זה שהמבקש זכאי להם, לפי בחירתו של המבקש.
- (ג) התשלום תמורת הנפקה או הנפקה חוזרת של כרטיסים חכמים לסוגיהם, ייקבע לפי חוק הפיקוח.
- (ד) הונפק לאדם כרטיס חכם וחל שינוי בפרטים שמסר לצורך הנפקת הכרטיס לפי סעיפים (ב) או 6(ב), או בנתונים המזכים כמשמעותם בסעיף 10(א), יפנה למנפיק בהקדם ככל הניתן, ולא יאוחר מ־30 ימים מיום השינוי, לשם עדכון הפרטים בכרטיס החכם.
- (ה) מחזיק כרטיס חכם זכאי לטעון בכרטיסו הסדרי נסיעה לפי בחירתו תמורת תשלום מחירם, בכפוף לאמור בחוק זה ולמאפיינים הטכנולוגיים של הכרטיס החכם.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 3 לסעיף קטן (א)

לסעיף קטן (ג)

התשלום תמורת הנפקת הכרטיס החכם יהיה כפוף לפיקוח לפי חוק הפיקוח על מחירי מצרכים ושירותים, התשנ"ו-1996 (להלן – חוק הפיקוח).

לסעיף קטן (ד)

מחזיק בכרטיס חכם לשימוש אישי או כרטיס חכם רשום, שבמסגרת הנפקתם נמסרים למנפיק פרטים על אודות המבקש, נדרש להודיע למנפיק בהקדם האפשרי ולא יאוחר מ־30 ימים מיום השינוי, על שינויים שחלו בפרטים שמסר לצורך הנפקה או בנתונים המזכים בטעינת הסדר נסיעה לזכאי לשם עדכונם בכרטיס החכם.

לסעיף קטן (ה)

מחזיק כרטיס חכם זכאי לטעון בכרטיסו הסדרי נסיעה לפי בחירתו מבין ההסדרים שהוא זכאי לטעון אותם לפי החוק (ר' סעיפים 4 עד 6 להצעת החוק), ואם יש בידו כרטיס חכם שאיננו כרטיס חכם אנונימי – הוא זכאי לבטל טעינה כאמור בתנאים שייקבעו בתקנות (ר' סעיפים 5(ז) ו-6(ח) להצעת החוק).

מוצע לקבוע כי תשלום שכר הנסיעה באוטובוסים, ברכבות וברכבות קלות, ישולם ככלל באמצעות הסדר נסיעה הטעון בכרטיס חכם. מוצע להסמיך את המפקח על התעבורה להורות כי יהיה ניתן לשלם את שכר הנסיעה גם באמצעי תשלום אחרים לעניין הסדרי נסיעה, קווי נסיעה, מפעילי קווי נסיעה, מועדים או אזורים מסוימים, וזאת בהוראה שתתפרסם ברשומות.

לסעיף קטן (ב)

המשתמש זכאי לבחור את סוג הכרטיס החכם שיונפק לו, אחרי שחתם על כך שקיבל הסבר מלא בכתב, בנוסח שאישר המפקח על התעבורה, לגבי טיבו של כל סוג כרטיס חכם, לעניין זכויות המחזיק בו, שמירת המידע לגבי המחזיק בו, השימושים שייעשו במידע האמור, הסדרי הנסיעה שניתן לטעון בו והזכאות לביטולם ולשחזורם. ההסברים לעניין הנפקת הכרטיס החכם יינתנו בשפה שביקש המשתמש, מבין השפות שהמפקח על התעבורה הורה עליהן.

4. כרטיס חכם אנונימי (א) כרטיס חכם אנונימי הוא כרטיס חכם שלא נשמר בו מידע מזוהה, לא מוטבע על גביו מידע מזוהה ולא נשמר לגביו מידע מזוהה במאגר מידע של גורם כלשהו לפי חוק זה; בעת הנפקת כרטיס חכם אנונימי לא יתבקש המבקש למסור למנפיק מידע מזוהה. (ב) בכרטיס חכם אנונימי ניתן לטעון כל הסדר נסיעה, למעט הסדרי נסיעה לשימוש אישי, ואולם בכרטיס חכם למונית שירות ניתן לטעון הסדרי נסיעה במונית שירות בלבד. (ג) לעניין כרטיס חכם אנונימי המיועד לשימוש על ידי קטין שגילו אינו עולה על 14, יחולו הוראות אלה:

(1) כרטיס חכם כאמור יסומן ככזה באופן בולט לעין כפי שהורה המפקח על התעבורה;

(2) המנפיק יזין לכרטיס חכם כאמור קוד זכאות של קטין ואת מועד פקיעתו;

(3) על אף האמור בסעיף קטן (ב), בכרטיס חכם כאמור ניתן לטעון גם הסדר נסיעה לזכאי המיועד לקטין בלבד.

(ד) מחזיק כרטיס חכם אנונימי לא יהיה זכאי לשחזור הכרטיס החכם, למעט במקרה של תקלה שאיננה מצריכה קבלת מידע ממרכז השירות על השימושים בכרטיס, לצורך השחזור.

5. כרטיס חכם לשימוש אישי (א) כרטיס חכם לשימוש אישי הוא כרטיס חכם שלא נשמר בו מידע מזוהה, לא נשמר לגביו מידע מזוהה במאגר מידע של גורם כלשהו לפי חוק זה ולא מוטבע על גביו מידע מזוהה, למעט הטבעה של תמונתו של מי שהונפק לו הכרטיס וכן שמו וארבע הספרות האחרונות של מספר הזהות שלו, ואולם על גבי כרטיס חכם לשימוש אישי המונפק לקטין לא יוטבע שמו.

(ב) בקשה להנפקת כרטיס חכם לשימוש אישי תוגש למנפיק לפי טופס שאישר המפקח על התעבורה בהתייעצות עם רשם מאגרי המידע, שייכללו בו הפרטים שיש להטביעם על גבי הכרטיס החכם, מספר הזהות של מי שמונפק לו הכרטיס והפרטים הנדרשים לשם בדיקת קיומה של זכאות להזנת קוד זכאות, ככל שהתבקשה הזנת קוד כאמור; הטופס לא יכלול נתון שיאפשר לקשור בין מי שהונפק לו הכרטיס לבין הכרטיס שהונפק בעקבות אותה בקשה.

ד ב ר י ה ס ב ר

נסיעה ייעודיים לקטינים, כיוון שבגיל זה אין צורך בפרטים מזהים על גבי הכרטיס להוכחת קטינות וגילו של קטין כאמור בדרך כלל ניכר.

סעיף 5 לסעיף קטן (א)

כרטיס חכם לשימוש אישי הוא כרטיס חכם שמוטבעים על גביו שמו של המחזיק בכרטיס, תמונתו וארבע הספרות האחרונות של מספר הזהות שלו, אך הם אינם נשמרים במאגר מידע של גורם כלשהו לפי החוק המוצע. על כרטיס חכם לשימוש אישי של קטין לא יוטבע שמו לאור הצורך בהגנה מוגברת על פרטיותו.

לסעיף קטן (ב)

בקשה להנפקת כרטיס חכם לשימוש אישי תוגש על גבי טופס שיאושר בידי המפקח על התעבורה בהתייעצות עם רשם מאגרי המידע. בבקשה ייכללו הפרטים שיש להטביע על הכרטיס, מספר זהות מלא של המבקש וכן הפרטים הנדרשים לשם בדיקת קיומה של זכאות להזנת

סעיף 4 כרטיס חכם אנונימי הוא כרטיס חכם שלא מוטבעים עליו פרטים מזהים ולא שמורים לגביו פרטים מזהים במאגרי מידע של גורם כלשהו לפי החוק המוצע, והמבקש לא יידרש למסור פרטים מזהים למנפיק. בכרטיס כזה, ככלל, לא יהיה ניתן לטעון הסדר נסיעה תקופתי או הסדרי נסיעה לשימוש אישי, שהם הסדרי נסיעה המותנים בהתקיימות תנאים אישיים מזכים. כמו כן, לא יהיה ניתן לשחזר יתרת הסדרי נסיעה שלא נוצלה עקב אבדן או גניבה, אלא רק במקרה של תקלות, ובלבד שביצוע השחזור בעקבות התקלה איננו מצריך בדיקה במאגרי מידע של מרכז השירות לגבי השימושים בכרטיס. בכרטיס חכם למוניות שירות שהוא בהגדרתו סוג של כרטיס אנונימי, ניתן לטעון הסדרי נסיעה למוניות שירות בלבד (ר' להלן דברי הסבר לסעיף 11 להצעת החוק).

עוד מוצע להסדיר כרטיס חכם אנונימי ייעודי לקטינים עד גיל 14 המסומן ככזה באופן בולט לעין, שבו יזין קוד זכאות של קטין ויהיה ניתן לטעון בו גם הסדרי

(ג) כרטיס חכם לשימוש אישי יונפק בנוכחות המבקש, למעט במקרים שלגביהם הורה המפקח על התעבורה אחרת.

(ד) ביקש זאת המבקש, יזין המנפיק לכרטיס החכם לשימוש אישי את קוד הזכאות של המבקש אם המבקש זכאי לכך ואת מועד פקיעתו של קוד הזכאות ככל שהזכאות מוגבלת בזמן, ובכרטיס חכם לשימוש אישי המונפק לקטין – יזין המנפיק קוד זכאות של קטין ואת מועד פקיעתו, והכול בכפוף להוראות לפי סעיף 10.

(ה) בכרטיס חכם לשימוש אישי ניתן לטעון כל הסדר נסיעה, ואולם הסדר נסיעה לזכאי ניתן לטעון רק אם קיים בכרטיס החכם קוד זכאות תקף התואם את ההסדר האמור.

(ו) מחזיק כרטיס חכם לשימוש אישי לא יהיה זכאי לשחזור הכרטיס החכם, למעט במקרה של תקלה שאיננה מצריכה קבלת מידע ממרכז השירות על השימושים בכרטיס לצורך השחזור.

(ז) מחזיק כרטיס חכם לשימוש אישי זכאי לבטל טעינה של הסדר נסיעה בכרטיס, בכפוף לתקנות שקבע השר לפי סעיף 18(א)(8).

(ח) מחזיק כרטיס חכם לשימוש אישי לא יעביר את הכרטיס לשימוש של אדם אחר, למעט בנסיבות שקבע השר.

6. (א) כרטיס חכם רשום הוא כרטיס חכם שפרטים מזהים של מי שהונפק לו הכרטיס נשמרים במאגר מידע כאמור בסעיף 12, ומוטבעים על גביו תמונתו של מי שהונפק לו הכרטיס החכם, שמו ומספר הזהות שלו, ואם הכרטיס החכם מונפק לקטין – נשמרים במאגר המידע האמור מספר הזהות של ההורה שביקש את הנפקתו וארבע הספרות האחרונות של מספר הזהות של הקטין, ועל גבי הכרטיס החכם מוטבעים תמונתו של הקטין וארבע הספרות האחרונות של מספר הזהות שלו.

(ב) בקשה להנפקת כרטיס חכם רשום תוגש למנפיק לפי טופס שאישר המפקח על התעבורה בהתייעצות עם רשם מאגרי המידע, שייכללו בו הפרטים שיש להטביעם על גבי הכרטיס החכם, מספר הזהות של מי שמונפק לו הכרטיס והפרטים הנדרשים לשם בדיקת קיומה של זכאות להזנת קוד זכאות, ככל שהתבקשה הזנת קוד כאמור.

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף קטן (ח)

כרטיס חכם לשימוש אישי אינו ניתן להעברה לשימושו של אחר למעט בנסיבות שקבע שר התחבורה והבטיחות בדרכים (להלן – השר).

סעיף 6 על כרטיס חכם רשום חלות אותן הוראות שפורטו לגבי כרטיס חכם לשימוש אישי, בשינויים אלה: הפרטים המזהים של מי שהונפק לו הכרטיס נשמרים במאגר מידע לפי סעיף 12 להצעת החוק, ועל גבי הכרטיס מוטבע גם מספר הזהות המלא של מי שהונפק לו הכרטיס. אם הונפק הכרטיס על שם קטין, יישמרו במאגר המידע האמור מספר הזהות של ההורה שביקש את ההנפקה וארבע הספרות האחרונות של מספר הזהות של הקטין, ועל גבי הכרטיס יוטבעו ארבע הספרות האחרונות של מספר הזהות של הקטין. המחזיק בכרטיס חכם רשום יהיה זכאי לשחזור יתרת הסדרי הנסיעה שלא ניצל לפי נתוני השימוש בכרטיס השמורים במאגר המידע של מרכז השירות, גם אם אבד הכרטיס או נגנב.

קוד זכאות להנחות, ככל שהבקשה היא גם להזנת קוד כאמור. יודגש כי לא ייכלל בטופס האמור נתון המאפשר לקשור בין מי שפרטיו רשומים בטופס לבין הכרטיס שמונפק על פי הבקשה.

לסעיפים קטנים (ג) עד (ז)

אם המבקש זכאי לכך ואושרה זכאותו, יזין לכרטיס החכם קוד הזכאות המתאים ומועד פקיעתו. בכרטיס חכם לשימוש אישי ניתן לטעון כל הסדר נסיעה המתאים לנתוני מחזיק הכרטיס, לרבות הסדרי נסיעה לזכאי המתאימים לקוד זכאות שהוזן בו, אם הוזן. הכרטיס יונפק בנוכחות המבקש, למעט במקרים שבהם הורה המפקח על התעבורה אחרת. בדומה לכרטיס החכם האנונימי, לא ניתן לשחזר הסדרי נסיעה בכרטיס חכם לשימוש אישי, למעט במקרה של תקלה שאינה מצריכה קבלת מידע ממרכז השירות לצורך השחזור. עם זאת, קיימת זכאות לביטול הסדרי נסיעה שהוטענו בכרטיס מסוג זה, בכפוף לתנאים שייקבעו בתקנות.

(ג) כרטיס חכם רשום יונפק בנוכחות המבקש, למעט במקרים שלגביהם הורה המפקח על התעבורה אחרת.

(ד) המנפיק יזין לכרטיס החכם הרשום את קוד הזכאות של המבקש אם המבקש זכאי לכך וביקש זאת ואת מועד פקיעתו של קוד הזכאות ככל שהזכאות מוגבלת בזמן, ובכרטיס חכם רשום המונפק לקטין – יזין המנפיק קוד זכאות של קטין ואת מועד פקיעתו, והכול בכפוף להוראות לפי סעיף 10.

(ה) בכרטיס חכם רשום ניתן לטעון כל הסדר נסיעה, ואולם הסדר נסיעה לזכאי ניתן לטעון בכרטיס חכם כאמור רק אם קיים בו קוד זכאות תקף התואם את ההסדר האמור.

(ו) מחזיק כרטיס חכם רשום זכאי לשחזור הכרטיס החכם בשל גניבתו, אבדנו או תקלה בו, בהתאם לתקנות שקבע השר לפי סעיף 18(א)(2).

(ז) מחזיק כרטיס חכם רשום זכאי לבטל טעינה של הסדר נסיעה בכרטיס, בכפוף לתקנות שקבע השר לפי סעיף 18(א)(8).

(ח) מחזיק כרטיס חכם רשום לא יעביר את הכרטיס לשימוש של אדם אחר, למעט בנסיבות שקבע השר.

(א) מנפיק שאינו מרכז שירות רשאי לבקש ממבקש הנפקת כרטיס חכם לעשות שימוש בפרטים שהוא מסר לפי סעיפים 5(ב) או 6(ב) (בסעיף זה – הפרטים הנדרשים) למטרות נוספות, ובלבד –

7. מסירת מידע למנפיק לצורך שימושים נוספים

(1) שמתן ההסכמה של המבקש לשימוש למטרות הנוספות כאמור, ייעשה על גבי טופס נפרד מטופס הבקשה (בסעיף זה – טופס הסכמה לשימוש במידע);

(2) שהמנפיק הודיע למבקש, באופן ברור, על גבי טופס ההסכמה לשימוש במידע –

(א) את המטרות הנוספות שלשמן ייעשה שימוש בפרטים הנדרשים;

(ב) כי לא יותנה מתן שירות כלשהו לפי חוק זה, במישרין או בעקיפין, בהסכמת המבקש לשימוש בפרטים הנדרשים למטרות הנוספות;

(ג) כי הסכמת המבקש לשימוש בפרטים הנדרשים למטרות נוספות, נתונה לבחירתו.

ד ב ר י ה ס ב ר

לשימוש בפרטים הנדרשים למטרות נוספות; כי הסכמת המבקש לשימוש בפרטים הנדרשים למטרות נוספות נתונה לבחירתו.

עוד מוצע לקבוע כי כל מנפיק, לרבות מרכז השירות, יהיה רשאי לבקש, במסמך נפרד, ממבקש הנפקת כרטיס חכם, למסור לו פרטים נוספים מעבר לפרטים הנדרשים (להלן – פרטים נוספים), לרבות פרטי התקשרות. אך התנאי לכך הוא שהמנפיק יבהיר על גבי טופס ההסכמה לשימוש במידע את כל אלה: המטרות שלשמן הוא מבקש את הפרטים הנוספים; כי לא יותנה מתן שירות כלשהו לפי חוק זה, במישרין או בעקיפין, במסירת הפרטים הנוספים; כי מסירת הפרטים הנוספים נתונה לבחירתו. עם זאת, מוצע לקבוע שלעניין כרטיס חכם רשום המונפק לקטין, יימסרו רק פרטי התקשרות של ההורה המבקש את ההנפקה.

לעניין אופן הנפקת כרטיס חכם רשום, צירוף הטופס עם הפרטים הנדרשים, הזנת קוד זכאות לכרטיס, נוכחות המבקש בעת ההנפקה וכן איסור העברת הכרטיס לשימוש של אחר, יחולו כאמור לעיל ההוראות הקבועות לגבי כרטיס חכם לשימוש אישי.

סעיף 7 מוצע לקבוע כי מנפיק שאינו מרכז השירות יהיה רשאי לבקש, במסמך נפרד, ממבקש הנפקת כרטיס חכם, לעשות שימוש בפרטי המידע שנמסרו במסגרת הנפקת כרטיס חכם לשימוש אישי או כרטיס חכם רשום (להלן – הפרטים הנדרשים), למטרות נוספות שיציין, כגון הצטרפות למועדון לקוחות. אך התנאי לכך הוא שהמנפיק יבהיר על גבי טופס ההסכמה לשימוש במידע את כל אלה: המטרות שלשמן הוא מבקש לעשות שימוש בפרטים הנדרשים; כי מתן שירות כלשהו לפי החוק המוצע לא יותנה, במישרין או בעקיפין, בהסכמת המבקש

(ב) מנפיק רשאי לבקש ממבקש הנפקת כרטיס חכם למסור לו פרטים נוספים מעבר לפרטים הנדרשים (בסעיף זה – פרטים נוספים), לרבות פרטי התקשורת, ובלבד –

(1) שמתן ההסכמה של המבקש למסירת הפרטים הנוספים ייעשה על גבי טופס ההסכמה לשימוש במידע;

(2) שהמנפיק הודיע למבקש באופן ברור, על גבי טופס ההסכמה לשימוש במידע –

(א) את המטרות שלשמן הוא מבקש את הפרטים הנוספים;

(ב) כי לא יותנה מתן שירות כלשהו לפי חוק זה, במישרין או בעקיפין, במסירת הפרטים הנוספים;

(ג) כי מסירת הפרטים הנוספים נתונה לבחירתו.

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (ב), לעניין כרטיס חכם רשום המונפק לקטין יימסרו רק פרטי התקשורת של ההורה המבקש את ההנפקה.

(ד) פרטים נדרשים שהמבקש אישר את השימוש בהם למטרות נוספות לפי סעיף קטן (א) וכן פרטים נוספים שנמסרו לפי סעיף קטן (ב), רשאי מנפיק לשמור אותם במאגר מידע שבהחזקתו, ולא תחול לגביהם חובת מחיקה כאמור בסעיף 12(ב).

8. סליקה תבוצע על ידי מרכז השירות כאמור בסעיף 9, והמשתתפים בסליקה יפעלו על פי הסדרים שנקבעו לעניין זה לפי סעיף 18(א)(9).

9. (א) משרד התחבורה והבטיחות בדרכים יקים מרכז שירות שיופעל על ידו או על ידי מי מטעמו ויבצע את הפעולות המנויות להלן, כולן או מקצתן:

(1) סליקה;

(2) הנפקת כרטיסים חכמים וטעינת הסדרי נסיעה בהם;

(3) בקרה על ביצוע פעולות הנפקה וטעינה של כרטיסים חכמים בידי מנפיקים;

(4) איסוף מידע לפי הוראות חוק זה וניהול מאגרי מידע על הכרטוס חכם בהתאם להוראות סעיף 12;

(5) מתן שירות לציבור המשתמשים בכרטיסים חכמים, ובכלל זה ביצוע הנפקות חוזרות, שחזורים, החזורים כספיים, עדכון פרטים אישיים ועדכון שינויים בנתונים המזכים כמשמעותם בסעיף 10(א) ובקודי הזכאות;

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 9 מוצע לקבוע כי משרד התחבורה והבטיחות בדרכים יקים מרכז שירות לכרטוס החכם שיופעל על ידו או על ידי גורם מטעמו, לשם ביצוע הפעולות השונות המנויות להלן, כולן או חלקן, בעבור כלל מפעילי התחבורה הציבורית, המדינה והנוסעים: סליקת ההכנסות מטעינת הסדרי הנסיעה בין המפעילים; הנפקת כרטיסים, טעינת הסדרי נסיעה, ובקרה על פעולות אלה אצל המפעילים והמנפיקים השונים; איסוף וניהול של המידע המועבר בעקבות הנפקת הכרטיסים לפי ההוראות שייקבעו לפי סעיף 12 להצעת החוק; מתן שירות למחזיקי הכרטיסים, לרבות הנפקת חוזרת, שחזור, החזורים כספיים ועדכון פרטים; מתן שירות למנפיקים, הפקת דוחות סטטיסטיים וניתוח נתונים בעבור המפקח על התעבורה ומשרד האוצר, תוך שימוש במידע המצוי

עוד מוצע לקבוע כי פרטים נדרשים שהמבקש אישר את השימוש בהם למטרות נוספות וכן פרטים נוספים שנמסרו בידי המבקש, כאמור לעיל, רשאי המנפיק לשמור אותם במאגר מידע שבהחזקתו, ולא תחול לגביהם חובת מחיקת המידע כאמור בסעיף 12(ב) המוצע.

סעיף 8 מוצע לקבוע כי סליקת ההכנסות מטעינת הסדרי הנסיעה בכרטיסים החכמים תבוצע על ידי מרכז השירות שיוקם לפי סעיף 9 להצעת החוק, וכי המשתתפים בסליקה, שהם המדינה, מפעילי התחבורה הציבורית וגורמים נוספים שאושרו לבצע הנפקה של כרטיסים חכמים, למעט מפעילי מוניות שירות (להלן – המשתתפים בסליקה), יחויבו לפעול על פי הסדרי הסליקה שיקבע השר בתקנות לפי סעיף 18(א)(9) להצעת החוק.

(6) מתן שירות למנפיקים;

(7) ניתוח נתונים והפקת דוחות על פי דרישת המפקח על התעבורה או משרד האוצר, תוך שימוש במידע הנדרש לשם כך המצוי בידיו, למעט מידע מזוהה;

(8) ייעוץ למפקח על התעבורה לגבי תפעול הכרטוס החכם;

(9) כל פעולה אחרת שעליה יורה המפקח על התעבורה, הדרושה לקידום השימוש בכרטיס החכם ולייעול פעולת מערך הכרטוס החכם.

(ב) המפקח על התעבורה רשאי להורות למפעיל או לגורם אחר שאושר לכך בהתאם להוראות לפי סעיף 18(א)4, לבצע את הפעולות המנויות בסעיף קטן (א)5, וזאת בדרך של טיפול בבקשות פרטניות של מחזיקי כרטיסים חכמים, ובלבד שלא תינתן לו גישה למידע השמור במאגרי המידע של מרכז השירות, אלא בדרך של שאילתה פרטנית שבמסגרתה יימסר לו רק המידע הנדרש לצורך הטיפול באותה בקשה.

אימות נתונים

10.

(א) מנפיק לא ינפיק למבקש כרטיס חכם שהוון בו קוד זכאות, אלא לאחר שאימת את הנתונים האישיים של המבקש המזכים אותו בקוד הזכאות ואת תקופת זכאותו לקוד (להלן – הנתונים המזכים). בהתאם להוראות סעיף קטן (ב), ולאחר שהודיע למבקש כי יבצע אימות כאמור.

(ב) (1) אימות נתונים מזכים יבוצע באמצעות מרכז השירות, בתקשורת מקוונת למרשם האוכלוסין לפי חוק מרשם האוכלוסין, התשכ"ה–1965⁶, למאגר מידע של זכאי הביטוח הלאומי, למאגר המידע של מחזיקי תעודת עיוור שניתנה לפי חוק שירותי הסעד, התשי"ח–1958⁷, ולמאגרים אחרים שיקבע השר; לענין זה, "מאגר מידע של זכאי הביטוח הלאומי" – מאגר מידע הכולל את פרטי האנשים הזכאים להנחה בשכר נסיעה לפי צו שהוצא מכוח חוק הפיקוח או לפי תקנות מכוח סעיף 57 לפקודת מסילות הברזל, על בסיס זכויות שהוענקו להם לפי חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה–1995⁸.

ד ב ר י ה ס ב ר

שיאומתו ואופן ביצוע האימות ייקבעו בתקנות בהסכמת שר המשפטים.

בשלב זה מוצע לקבוע חובה לאימות נתונים כאמור מול מאגר מרשם האוכלוסין – לענין הנחות מטעמי גיל (קטינים או אזרחים ותיקים), מול מאגר מחזיקי תעודות עיוור ומול מאגר הביטוח הלאומי – לענין הזכאים להנחה בתחבורה ציבורית מטעמים סוציאליים.

באין מאגר מידע שמולו ניתן לאמת את הנתונים המזכים, אימות הנתונים יתבצע על סמך מסמכים המזכירים אותם, בהתאם להוראות המפקח על התעבורה. ואולם במקרה זה תקופת תוקף קוד הזכאות לא תעלה על שנתיים, ויהיה ניתן לשוב ולהאריך את התוקף בתקופות נוספות שלא יעלו על שנתיים בכל פעם, לאחר ביצוע אימות נתונים חוזר.

כמו כן מוצע להסמיק את השר בהסכמת שר המשפטים, להורות על הנתונים שיאומתו ואופן האימות. כך לדוגמה אימות זכאות של סטודנטים במוסדות להשכלה גבוהה להנחות, או קבוצות חדשות של זכאים להנחות שיוגדרו בעתיד, שיהיה ניתן לאמת זכאותם במאגר מידע רשמי.

ברשותו, שאיננו מזוהה; ייעוץ למפקח על התעבורה בענין תפעול הכרטוס החכם; פעולות נוספות שיידרשו על ידי המפקח על התעבורה לשם קידום השימוש בכרטוס החכם וייעול פעולת מערך הכרטוס החכם.

עוד מוצע לקבוע כי המפקח על התעבורה רשאי להורות למפעיל או לגורם אחר שאושר לכך, לבצע פעולות כאמור לעיל במסגרת מתן שירות לציבור המשתמשים בכרטיסים החכמים, וזאת בדרך של טיפול בבקשות פרטניות של משתמשים בכרטיסים חכמים. לגורם המבצע שאושר לכך כאמור תינתן גישה למידע במאגרי המידע, רק בדרך של שאילתה פרטנית וככל הנדרש למתן אותו שירות.

סעיף 10 כדי להבטיח כי הנחות המיועדות לבעלי נתונים אישיים מסוימים יינתנו רק למי שמתקיימים בו נתונים אלה, מוצע לקבוע כי קוד זכאות המזכה בהנחה לא ייוון לכרטיס חכם אלא לאחר שאומתו הנתונים המזכים באמצעות מרכז השירות, מול מאגרי המידע שבהם מצויים הנתונים המעידים על כך. הנתונים

⁶ ס"ח התשכ"ה, עמ' 270.

⁷ ס"ח התשי"ח, עמ' 103.

⁸ ס"ח התשנ"ה, עמ' 210.

(2) נתונים מזכים שלא קיים מאגר מידע שניתן לאמתם באמצעותו בתקשורת מקוונת, יאומתו באמצעות מסמכים שיציג המבקש להוכחת זכאותו, כפי שיוורה המפקח על התעבורה.

(ג) קוד זכאות שהוון לכרטיס חכם לשימוש אישי, על בסיס נתונים מזכים שאומתו כאמור בסעיף קטן (ב)2, יהיה תקף לתקופה שלא תעלה על שנתיים, וניתן להאריך את תוקפו בתקופות נוספות שלא יעלו על שנתיים כל אחת, לאחר אימות הנתונים המזכים כאמור באותו סעיף קטן.

(ד) השר, בהסכמת שר המשפטים, יקבע את הנתונים שיאומתו לפי סעיף זה ואת אופן ביצוע האימות.

11. (א) מפעיל קו שירות למוניות שקיבל אישור מאת המפקח על התעבורה לאחר שעמד בתנאים שנקבעו לפי סעיף 18(א)4, רשאי לגבות תשלום שכר הסעה במונית בהתאם לצו לפי חוק הפיקוח, באמצעות כרטיס חכם למוניות שירות שינפיק למי שביקש זאת (בסעיף זה – המבקש), ובלבד שיאפשר תשלום באופן האמור בכל מונית השירות בקו שירות שהוא מפעיל.

(ב) התשלום תמורת הנפקה או הנפקה חוזרת של כרטיס חכם למוניות שירות, ייקבע בצו לפי חוק הפיקוח.

(ג) בעת הנפקת כרטיס חכם למוניות שירות ייתן מפעיל קו השירות למוניות למבקש הסבר בכתב, בנוסח שהורה עליו המפקח על התעבורה, בשפה שבחר המבקש מבין השפות שעליהן הורה המפקח על התעבורה, המפרט את זכויות המחזיק בכרטיס חכם למוניות שירות, את הסדרי הנסיעה שניתן לטעון בו ואת הזכאות לשחזורם.

(ד) הסדר נסיעה בקווי שירות למוניות שנקבע בצו לפי חוק הפיקוח, לא יהיה משותף לכמה קווי שירות למוניות, למעט לגבי קווי שירות למוניות המופעלים על ידי אותו מפעיל קו שירות למוניות.

ד ב ר י ה ס ב ר

התעבורה, המפרט את זכויות המחזיק בכרטיס החכם למוניות שירות, את הסדרי נסיעה שניתן לטעון בו והזכאות לשחזורם. הסבר כאמור יהיה זמין בשפה שביקש המבקש מבין השפות שעליהן הורה המפקח על התעבורה.

(5) הסדרי הנסיעה במוניות שירות יהיו ייעודיים לקו מסוים, בלא כרטיס משותף, ואולם בקווי מוניות שירות המופעלים על ידי אותו מפעיל יהיה ניתן לקבוע הסדרי נסיעה משותפים.

סעיף 12 מוצע לקבוע את ההוראות המנויות להלן לענין שמירת המידע שיצטבר אצל המנפיקים והמפעילים השונים, לגבי הנוסעים והנסיעות בתחבורה הציבורית, במטרה שאיסוף המידע הדרוש למימוש מטרות הכרטיס החכם, ייעשה ככל האפשר תוך צמצום הפגיעה בפרטיות הנוסעים:

(1) המידע הנצבר אצל מפעילים ומנפיקים, על כל סוגיו, יועבר למרכז השירות, ויימחק מרשותם. מדובר במידע הכולל זיהוי הקו שבו נסע אדם, מועד הנסיעה, תחנת העלייה וברכבת (למעט רכבת מקומית) גם תחנת הירידה ואזור התעריף שבו בוצע התשלום. כמו כן, יועברו עותקים דיגיטליים מטופסי הבקשה להנפקת כרטיס חכם והפרטים

סעיף 11 מוצע לאפשר שימוש בכרטיס החכם גם במוניות שירות. עם זאת, בשל מבנה הענף ומאפייניו הייחודיים, ובשל העובדה שאין בענף זה סבסוד מאת המדינה של מחירי הנסיעה לזכאים, מוצע לקבוע כמה הסדרים ייעודיים לענין זה, כמפורט להלן:

(1) הפעלת כרטיס חכם על ידי מפעיל קו מוניות שירות, מותנית באישורו של אותו מפעיל על ידי המפקח על התעבורה לפי אמות מידה שייקבעו בתקנות.

(2) כרטיס חכם למוניות שירות יהיה כרטיס נפרד, שכן קוד זכאות המזון לכרטיס חכם לשאר סוגי התחבורה הציבורית מיישם אוטומטית זכאות להנחות שאינן חלות במוניות שירות; הסדרי הנסיעה יהיו ייעודיים למוניות שירות ומחיר הכרטיס עצמו יהיה נתון לפיקוח.

(3) תשלום שכר נסיעה באמצעות כרטיס חכם לא יהיה חובה במוניות שירות, ואולם תאגיד שבוחר לעשות שימוש בטכנולוגיה זו בקו שהוא מפעיל, חייב לאפשר אותה בכל המוניות שהוא מפעיל באותו קו.

(4) מפעיל קו מוניות שירות המנפיק כרטיס חכם, ייתן למבקש הסבר מלא בכתב בנוסח שאישר המפקח על

(ה) בכרטיס חכם למוניות שירות ניתן לטעון כל הסדר נסיעה במוניות שירות מבין אלה שנקבעו בצו לפי חוק הפיקוח.

(ו) הסדרי נסיעה במוניות שירות ייטענו על ידי מפעילי קו שירות למוניות בכרטיס חכם למוניות שירות בלבד; מפעיל קו שירות למוניות יהיה רשאי לטעון רק הסדרי נסיעה המיועדים לקו שירות למוניות שאותו הוא מפעיל.

(ז) מפעיל קו שירות למוניות רשאי לבקש פרטים נוספים כמשמעותם בסעיף 7 מהמבקש, בהתאם להוראות הסעיף האמור.

(א) משתתף בסליקה יעביר למרכז השירות מידע המצוי בידיו על אודות זיהוי קו הנסיעה שבו נסע, מועד הנסיעה, תחנות העלייה והירידה ואזור התעריף שבו בוצע תשלום שכר הנסיעה בכרטיס חכם (להלן – נתוני נסיעות של נוסע), וימחק את המידע האמור ממאגר המידע שבהחזקתו, וזאת בתוך תקופה שיקבע השר; לעניין סעיף זה, "אזור תעריף" – תחום גאוגרפי שבו לצורך נסיעה בודדת חל תעריף נסיעה אחיד.

(ב) מנפיק שאיננו מרכז השירות יעביר למרכז השירות בהקדם האפשרי עותק דיגיטלי מטופסי הבקשה להנפקת כרטיס חכם שהוגשו לו ופרטים מזהים שנמסרו לו לצורך הנפקת כרטיס חכם רשום, ימחק אותם ממאגר מידע שבהחזקתו ויבער את טופסי הבקשה שהוגשו לו, והכול בתוך תקופה ובאופן שיוורה המפקח על התעבורה בהתייעצות עם רשם מאגרי המידע.

(ג) (1) מרכז השירות ישמור בנפרד מידע על נתוני נסיעות של נוסעים ומידע מזוהה על מחזיקי כרטיס חכם רשום.

(2) על אף האמור בפסקה (1), רשאי עובד של מרכז השירות שהורשה לכך, לאחזר ממאגרי המידע של מרכז השירות נתוני נסיעות של נוסע ששילם את שכר הנסיעה באמצעות כרטיס חכם רשום כשהם מקושרים לפרטיו המזהים או לעיין בטופסי בקשה להנפקת כרטיס חכם רשום, בנסיבות ובאופן שיקבע השר, בשים לב לצורך בהגנה על פרטיות הנוסע ובמתן שירות למחזיקי כרטיסים חכמים רשומים, וזאת אם התקיים אחד מאלה:

(א) ניתן צו של בית משפט המורה על כך;

(ב) הנוסע הציג לפניו כרטיס חכם רשום על שמו וביקש ממנו לעשות זאת;

ד ב ר י ה ס ב ר

זאת; הנוסע ביקש זאת תוך שהוא מציג לפני העובד כרטיס חכם רשום על שמו; הפעולה מתבצעת לצורך שחזור בשל אבדן או גניבה של הכרטיס, לאחר שהונפק כרטיס חכם רשום חלופי.

(3) שמירת המידע הניתן לזיהוי במרכז השירות תהיה לתקופות שעליהן יורה המפקח על התעבורה, בהתייעצות עם רשם מאגרי המידע לגבי סוגים שונים של מידע, כאשר אורך התקופה ייקבע בשים לב לצורך בהגנה על הפרטיות, במתן שירות ובביצוע הסליקה. בתום התקופה שתיקבע יימחק המידע, למעט המידע על אזור התעריף.

(4) מי ששילם את מחיר הנסיעה בקו שירות לאוטובוסים או ברכבת באמצעות כרטיס חכם רשום או כרטיס חכם לשימוש אישי, זכאי לקבל ממרכז השירות את המידע השמור לגבי נסיעות אלה.

המזהים שנמסרו לצורך זה, ובהתאמה יימחקו ממאגרי המידע של המפעילים והמנפיקים. המועד לביצוע פעולות אלה יהיה על פי הוראת המפקח על התעבורה בהתייעצות עם רשם מאגרי המידע.

(2) מרכז השירות ישמור בנפרד מידע על נסיעות שבוצעו, ומידע המאפשר את זיהוים של מחזיקי כרטיס חכם רשום, כך שלא יהיה ניתן לקשור בין נוסע מסוים לנסיעה מסוימת. עם זאת, יהיה ניתן לאחזר נתוני נסיעות של נוסע ששילם בכרטיס חכם רשום כשהם מקושרים לפרטיו המזהים או לעיין בטופסי בקשה להנפקת כרטיס חכם רשום, וזאת רק באמצעות עובדים של מרכז השירות שיקבלו הרשאה לכך, בנסיבות ובאופן שייקבעו בתקנות בשים לב לצורך בהגנה על פרטיות הנוסע ובמתן שירות, ובהתקיים אחד מאלה: ניתן צו של בית משפט המורה על כך; הוראת דין מחייבת

(ג) אם כרטיס חכם אבד או נגנב – לאחר שהנפיק למבקש כרטיס חכם רשום חדש, לצורך השחזור;

(ד) הוא נדרש לעשות זאת על פי הוראות כל דין.

(3) עיון בטופסי בקשה להנפקת כרטיס חכם לשימוש אישי או כרטיס חכם רשום, במרכז השירות, יבוצע על ידי עובדים שהורשו לכך בלבד, על פי בקשת מי שפרטיו רשומים בטופס.

(4) הוראות סעיף קטן זה יחולו גם על משתתף בסליקה כל עוד לא מחק את המידע או ביערו, לפי העניין, לפי סעיפים קטנים (א) ו-(ב).

(ג) מרכז השירות ישמור נתוני נסיעות של נוסעים ומידע על מי שהונפק להם כרטיס חכם רשום לתקופה שיקבע השר לגבי כל סוג מידע, בשים לב לצורך בהגנה על הפרטיות, במתן שירות לנוסע ובביצוע סליקה; בתום התקופה האמורה ימחק מרכז השירות כל פרט המזהה את הנוסע מן המידע על נתוני הנסיעות של נוסע, למעט מן המידע על אזור התעריף.

(ד) בלי לגרוע מהוראות חוק הגנת הפרטיות לעניין עיון במידע ותיקונו, מי שנסע בקו נסיעה ושילם את שכר הנסיעה בכרטיס חכם רשום או בכרטיס חכם לשימוש אישי, זכאי לקבל ממרכז השירות מידע לגבי נסיעות אלה בלא תשלום, כל עוד המידע שמור במרכז השירות כאמור בסעיף זה.

(ה) מי שהגיע אליו מידע תוך כדי ביצוע תפקידיו לפי חוק זה, ישמרהו בסוד, לא יגלה אותו לאחר ולא יעשה בו כל שימוש אלא לפי הוראות חוק זה או צו בית משפט.

הוראות המפקח על התעבורה והמנהל

13. (א) המפקח על התעבורה רשאי לתת הוראות למנפיקים, למפעילי קווי שירות למוניות ולמפעילי יישום מחשב כאמור בסעיף 16, לעניין יישום ההוראות לפי חוק זה, בכפוף לתקנות שנקבעו לפי החוק.

(ב) המפקח על התעבורה רשאי לתת הוראות לעניין מראה הכרטיסים החכמים, ובכלל זה הסימון על גבי כרטיס חכם למוניות ושירות וכרטיס חכם אנונימי המיועד לשימוש על ידי קטין שגילו אינו עולה על 14 כאמור בסעיף 4(ג).

(ג) הוראות לפי סעיף זה החלות על שימוש בכרטיס חכם בקווי נסיעה ברכבת, על הסדרי נסיעה בקווי נסיעה ברכבת או על מפעיל מסילת ברזל, יינתנו לאחר התייעצות עם המנהל.

(ד) המפקח על התעבורה רשאי לתת לבעלי רישיון קו שירות לאוטובוסים הוראות לעניין היערכותם להפעלת הכרטוס החכם על מערכתיו, אישור מערכות אלה ותחזוקתן; המנהל רשאי לתת הוראות כאמור למפעיל מסילת ברזל בשים לב להוראות המפקח על התעבורה.

ד ב ר י ה ס ב ר

לתקנות שיוקנו לפיו. כמו כן רשאי הוא לקבוע סוגים של הסדרי נסיעה בכפוף להוראות לפי חוק הפיקוח וכן להורות על מראה הכרטיסים החכמים לסוגיהם, לרבות כרטיס חכם למוניות ושירות וכרטיס חכם אנונימי לשימוש על ידי קטין. הוראות לגבי היערכות מפעילים ליישום הכרטוס החכם יינתנו על ידי המפקח על התעבורה למפעילים ולמפעילי קווי מוניות ושירות, ועל ידי המנהל כמשמעותו בפקודת מסילות הברזל [נוסח חדש], התשל"ב-1972 (להלן – פקודת מסילות הברזל), למפעילי רכבות. ככל שההוראות שנתן המפקח על

יובהר כי על מאגרי המידע לפי חוק זה, חלות בנוסף הוראות חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 (להלן – חוק הגנת הפרטיות), ככל שלא נקבעו בחוק זה הוראות שונות, לרבות לעניין חובות בעל המאגר ומנהלו וזכויות מי שקיים עליו מידע במאגר.

סעיף 13 מוצע לקבוע כי למפקח על התעבורה תהיה סמכות לתת הוראות למנפיקים, למפעילי קווי שירות למוניות, ולמפעילי יישום המחשב לפי סעיף 16 להצעת החוק, לעניין יישום ההוראות לפי החוק המוצע, בכפוף

(ה) הוראות המפקח על התעבורה לפי חוק זה לעניין מידע מזוהה, שמירתו, מסירתו ועיון בו, ייקבעו בהסכמת רשם מאגרי המידע.

(ו) הוראות שניתנו לפי סעיף זה, יראו אותם כתנאים ברישיון, בהיתר או בהסכם בין הממשלה לבין מפעיל מסילת ברזל, לפי העניין.

14. (א) הוראות חוק כרטיסי חיוב, התשמ"ו-1986⁹ (להלן – חוק כרטיסי חיוב), לא יחולו לעניין כרטיס חכם, כל עוד לא נטען בו ערך צבור בסכום העולה על הסכום הנקוב בסעיף 5(ה1) לחוק האמור.

(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), על כרטיס חכם כאמור באותו סעיף קטן יחולו הוראות סעיפים 16 עד 18 לחוק כרטיסי חיוב, ויראו לעניין הסעיפים האמורים כרטיס חכם ככרטיס חיוב ומחזיק כרטיס חכם כלקוח.

15. לא יראו סליקה לפי חוק זה, כסליקה של עסקאות בכרטיס חיוב כהגדרתה בסעיף 36 לחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981¹⁰.

16. (א) המפקח על התעבורה רשאי לאשר כי יישום מחשב העומד בדרישות הטכניות שהורה עליהן, יהווה כרטיס חכם לעניין חוק זה, בכפוף להוראות לפי סעיף קטן (ב), ואם היה יישום המחשב האמור מיועד לשימוש בקווי נסיעה ברכבת, יינתנו האישור וההוראות כאמור רק לאחר התייעצות עם המנהל; לעניין זה, "יישום מחשב" – יישומון (אפליקציה) המיועד לאפשר תשלום בעד שכר נסיעה ושירותים נלווים, המותקן על מכשיר אלקטרוני נייד.

(ב) השר רשאי לקבוע הוראות לצורך הסדרת הכרטיס החכם באמצעות יישום מחשב, ובכלל זה לקבוע, בשים לב למטרות החוק, את השינויים הנדרשים לצורך התאמת הוראות החוק לעניין כרטיס חכם שהוא יישום מחשב, וזאת בין השאר בעניינים אלה:
(1) התנאים לאישור מפעילי יישום מחשב, בין השאר לעניין תושבות, ניסיון מקצועי, ידע מקצועי, איתנות פיננסית ועבר פלילי;

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 16 לסעיף קטן (א)

הכרטיסים החכמים הקיימים כיום הם כרטיסי פלסטיק עם שבב שניתן לטעון בו מידע. עם זאת, הטכנולוגיה מתפתחת בכיוון של שימוש ביישומי מחשב למטרות אלה, כגון באמצעות טלפון סלולרי. הידע לגבי האופן שבו יפעלו היישומים הללו והתאמת החוק המוצע לשימוש בהם הוא מוגבל לעת הזאת. עם זאת, אין מניעה עקרונית לאשרם לשימוש כפלטפורמה עתידית לטעינת הסדרי נסיעה ותשלום דמי נסיעה. לפיכך מוצע לקבוע הסדר גמיש שבמסגרתו ייקבעו עקרונות היסוד לפי הידע הקיים כיום, ותינתן סמכות להסדיר נושאים נוספים בתקנות. מוצע לקבוע כי המפקח על התעבורה רשאי לאשר יישום מחשב להיות כרטיס חכם, ואם הוא מיועד לשמש בקווי נסיעה ברכבת, האישור יינתן בהתייעצות עם מנהל המסילה.

לסעיף קטן (ב)

מוצע כי השר יהיה רשאי לקבוע הוראות לצורך הסדרת הכרטיס החכם באמצעות יישום מחשב, ובכלל זה לקבוע, בשים לב למטרות החוק המוצע, את השינויים

התעבורה מתייחסות גם להפעלת מסילות ברזל, הן יינתנו לאחר התייעצות עם המנהל האמור, וככל שהן נוגעות למידע מזוהה ושמירתו – בהסכמת רשם מאגרי המידע.

סעיף 14 מאחר שכרטיס חכם עשוי להיות סוג של כרטיס חיוב כמשמעותו בחוק כרטיסי חיוב, התשמ"ו-1986 (להלן – חוק כרטיסי חיוב), מוצע להבהיר שחוק כרטיסי חיוב לא יחול על הכרטיס החכם כל עוד לא נטען בכרטיס ערך צבור בסכום העולה על הסכום הנקוב בסעיף 5(ה1) לחוק האמור. עם זאת, מוצע לקבוע כי סעיפים 16 עד 18 לחוק כרטיסי חיוב שעניינם גניבת כרטיס חיוב, הונאה בכרטיס חיוב והחזקת ציוד לזיוף כרטיס חיוב, כן יחולו על כרטיס חכם.

הוראות לעניין הגנת מחזיק כרטיס חכם מפני שימוש לרעה בכרטיסו, ייקבעו בתקנות לפי החוק המוצע בהתאמה למאפיינים המיוחדים של הכרטיס החכם.

סעיף 15 מוצע לקבוע שעל סליקת התשלומים באמצעות כרטיס חכם יחולו ההסדרים הייחודיים הקבועים בחוק המוצע ולא יראו בכך סליקה של עסקאות בכרטיס חיוב כהגדרתה בסעיף 36 לחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981.

⁹ ס"ח התשמ"ו, עמ' 187.

¹⁰ ס"ח התשמ"א, עמ' 232.

- (2) סוגי הכרטיסים החכמים לפי חוק זה, שניתן לאשר כי יופעלו כיישום מחשב;
- (3) הסדרי הנסיעה שניתן לטעון בכרטיס חכם שהוא יישום מחשב, לרבות הסדרי נסיעה ייעודיים והכול בשים לב למאפייניו של יישום המחשב;
- (4) הליך הרישום לשימוש בכרטיס חכם שהוא יישום מחשב ופרטי המידע שמפעיל היישום יקבל מהמבקש, לרבות האופן שבו יאומתו;
- (5) האופן והמועד שבו יועבר מידע ממפעיל יישום מחשב למרכז השירות על כרטיסים חכמים שהוא הנפיק שהם יישומי מחשב, על הסדרי נסיעה שהוטענו בהם ועל נתוני נסיעות של נוסעים כמשמעותם בסעיף 12(א), שמצויים בידו, וכן האופן והמועד שבו יימחק מידע שהועבר כאמור ממאגרי המידע של המפעיל;
- (6) האופן שבו מפעיל יישום מחשב ישתתף בסליקה;
- (7) הפסקת שימוש ביישום מחשב כאמור בסעיף 61הו לפקודת התעבורה ובסעיף 17 לפקודת מסילות הברזל.

(ג) הודעה על מתן אישור כאמור בסעיף קטן (א) ועל קביעת דרישות טכניות כאמור באותו סעיף קטן, יפורסמו ברשומות.

17. (א) העושה אחד מאלה, דינו קנס כאמור בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין, התשל"ז – עונשין 1977¹¹ (להלן – חוק העונשין):

- (1) לא מנפיק כרטיס חכם למבקש בהתאם לבקשתו, בניגוד להוראות סעיף 3(ב)(2);
- (2) אוסף פרטים נוספים ממבקש הנפקת כרטיס חכם או משתמש בפרטים שברשותו, בלא קבלת הסכמתו של המבקש, בניגוד להוראות סעיף 7;
- (3) מנפיק כרטיס חכם שהוון בו קוד זכאות, בלי שאימת את הנתונים המזכים או שלא בהתאם לנתונים שאימת, בניגוד להוראות סעיף 10(א);
- (4) לא מעביר נתוני נסיעות של נוסעים, פרטים מזהים של מבקשי הנפקת כרטיס חכם או טופסי בקשה להנפקת כרטיס חכם למרכז השירות, בניגוד להוראות לפי סעיף 12(א) או (ב);
- (5) לא שומר מידע כאמור בסעיף 12(ד) לתקופה שקבע השר, בניגוד להוראות הסעיף האמור.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 17 במטרה להגביר את ההגנה על המשתמשים בכרטיסים החכמים ולהביא לפעילות סדירה ותקינה של מערך הכרטיס החכם, מוצע לקבוע כי הפרות של הוראות שונות בחוק המוצע יהיו עבירות פליליות, כמפורט להלן:

לסעיף קטן (א)

מוצע לקבוע קנס לפי סעיף 61(א)(2) לחוק העונשין, התשל"ז – 1977 (להלן – חוק העונשין), על העושה אחד מאלה: לא מנפיק כרטיס חכם לפי בקשת מבקש הכרטיס; אוסף מידע נוסף ממבקש הנפקת כרטיס חכם או משתמש במידע שברשותו בלא הסכמת המבקש (זאת בלי לגרוע מתחולת סעיף 2 לחוק הגנת הפרטיות); מנפיק כרטיס חכם שבו הוון קוד זכאות בלא אימות הפרטים המזכים או שלא בהתאם לפרטים אלה; לא מעביר מידע על נסיעות, פרטים מזהים של מבקשי הנפקת כרטיס חכם או טופסי בקשה להנפקת כאמור למרכז השירות בניגוד להוראות

הנדרשים לצורך התאמת הוראות החוק לעניין כרטיס חכם שהוא יישום מחשב, וזאת בין השאר בעניינים אלה: אישור מפעילי יישומי מחשב, לרבות תושבותם, ניסיונם, ידיעותיהם המקצועיות, איתנותם הפיננסית ועברם הפלילי; סוגי הכרטיסים החכמים שניתן להפעילם כיישום מחשב; הסדרי הנסיעה שניתן לטעון ביישום מחשב, לרבות הסדרים ייעודיים לו בהתאם למאפייניו הייחודיים; הליך הרישום לשימוש ביישום המחשב, המידע שמפעיל היישום רשאי לקבל והאופן שבו יאומת; האופן והמועד להעברת מידע ממפעיל יישום המחשב למרכז השירות; האופן שבו ישתתף מפעיל יישום מחשב בסליקה; אופן חסימת השימוש ביישום המחשב כאשר נעשה בו שימוש לרעה.

יצוין כי לאור האמור בסעיף 18(ב) להצעת החוק, לתקנות ולהוראות המפקח על התעבורה לפי סעיף זה שענינן מידע מוזהה, תירדש מוזהה, תירדש מוזהה שר המשפטים או רשם מאגרי המידע, לפי העניין.

¹¹ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

(ב) העושה אחד מאלה, דינו קנס כאמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין:

(1) לא מוחק נתוני נסיעות של נוסעים או פרטים מזהים של מבקשי הנפקת כרטיס חכם ממאגרי המידע שברשותו, לא מבער טופסי בקשה להנפקת כרטיס חכם או לא מעביר למרכז השירות מידע או טופסי בקשה כאמור, בניגוד להוראות סעיף 12(א) או (ב);

(2) לא שומר בנפרד נתוני נסיעות של נוסעים ומידע מזהה על מחזיקי כרטיס חכם רשום או לא מוחק את כל הפרטים המזהים את הנוסע בתום התקופה שקבע השר, בניגוד להוראות סעיף 12(ג)(1) ו-(ד).

18. (א) השר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות לביצועו, בין השאר בעניינים אלה:

(1) הסדרים לעניין הנפקת כרטיס חכם, אימות פרטי מבקש, אימות נתונים מזכים, טעינת הסדרי נסיעה בכרטיס חכם והשימוש בו;

(2) שחזור כרטיס חכם, ובכלל זה קביעת המועד הקובע לבחינת הסדרי הנסיעה שישוחררו, וסוגי הסדרי הנסיעה שישוחררו;

(3) מאפייניו הטכנולוגיים של מערך הכרטוס החכם, לרבות הכרטיסים החכמים;

(4) קביעת גורמים נוספים שיהיו רשאים לבצע את הפעולות הנדרשות ליישום הכרטוס החכם לפי חוק זה, לרבות מאפייניהם, כשירותם ותנאי סף נוספים הנדרשים מהם;

(5) קביעת תנאים לעניין מתן הרשאת גישה למאגרי מידע כאמור בסעיף 12, המביאים בחשבון, בין השאר, את עברם הפלילי של מורשי הגישה כאמור;

(6) תנאים למתן אישור למפעיל קו שירות למוניות לגבות תשלום שכר הסעה במונית באמצעות כרטיס חכם למוניות שירות;

(7) הסדרים לעניין מניעת שימוש לרעה בכרטיס חכם והגבלת אחריות של המשתתפים בסליקה או של מפעיל קו שירות למוניות כלפי המחזיק בכרטיס חכם בשל שימוש לרעה בו;

(8) זכותו של מי שפרטיו המזהים מוטבעים על גבי כרטיס חכם, לבטל טעינת הסדרי נסיעה בכרטיס, הנסיבות והתנאים שבהם זכות הביטול תחול, מגבלות שיחולו על זכות הביטול, אופן ביצוע הביטול, שיעור התמורה שתוחזר בשל הביטול ואופן ביצוע החזר;

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 18 מוצע לקבוע כי השר ממונה על ביצוע החוק המוצע וכי הוא רשאי להתקין תקנות לביצועו.

בין השאר בעניינים אלה: ההסדרים להנפקת כרטיס חכם; שחזור כרטיס חכם; מאפייניו הטכנולוגיים של מערך הכרטוס החכם; קביעת גורמים נוספים שיבצעו את הפעולות ליישום הכרטוס החכם לפי החוק המוצע, לרבות מאפייניהם, כשירותם ותנאי סף נוספים הנדרשים מהם; קביעת תנאים לעניין מתן הרשאת גישה למאגרי מידע לפי החוק המוצע; מניעת שימוש לרעה בכרטיס והאחריות לכך; תנאים לביטול טעינה של הסדרי נסיעה; אופן ביצוע ההתחשבות והסליקה בין המשתתפים בסליקה; קביעת שירותים נלווים לשימוש בתחבורה ציבורית שניתן לשלם

סעיף 12(א) ו-(ב) להצעת החוק; לא שומר את נתוני המידע האמורים לתקופה שנקבעה.

לסעיף קטן (ב)

מוצע לקבוע קנס לפי סעיף 61(א)(4) לחוק העונשין על העושה אחד מאלה: אינו מוחק מידע על נסיעות או פרטים מזהים של מבקשי הנפקת כרטיס חכם ממאגרי המידע שברשותו; אינו מבער טפסים כאמור או לא מעביר למרכז השירות את טופסי הבקשה להנפקת כרטיס חכם כנדרש; אינו שומר מידע על נתוני נסיעה בנפרד ממידע מזהה על מחזיקי כרטיס חכם רשום או אינו מוחק פרטים המזהים את הנוסע בתום התקופה שנקבעה לכך.

- (9) אופן ביצוע הסליקה וההתחשבות בין המשתתפים בסליקה;
- (10) קביעת שירותים נלווים שניתן לשלם תמורתם באמצעות כרטיס חכם;
- (11) אופן הפעלת סמכויות האכיפה שנקבעו בפקודת התעבורה או בפקודת מסילות הברזל כלפי הנוסעים בתחבורה הציבורית, בהתייחס לתשלום שכר נסיעה ושימוש בכרטיס חכם, וזאת בהתחשב בין השאר בזמני הנסיעה, בסוגי אוכלוסיות הנוסעים, וכן במקום ובמועד שבהם מופעלות סמכויות האכיפה;
- (12) בקרה על הפעילות של מרכז השירות;
- (13) קביעת סוגי מידע נוספים שמנפיקים ומפעילי קווי שירות למוניות יחויבו להעביר למרכז השירות;
- (14) הוראות לעניין חובתם של מנפיקים ושל מפעילי קווי שירות למוניות לתת שירות לציבור המשתמשים בכרטיסים חכמים ואופן ביצועה, לרבות לעניין פרישת עמדות למתן שירות, שעות הפתיחה שלהן ואמצעי גישה מרחוק לקבלת שירות.

(ב) בקביעת תקנות לפי סעיף קטן (א), רשאי השר לקבוע הוראות שונות לגבי סוגים שונים של כרטיסים חכמים ולגבי הסדרי נסיעה שונים, ובכלל זה לעניין כרטיס חכם שהוא יישום מחשב.

(ג) תקנות לפי סעיף קטן (א)(4), (7), (8) ו-(10), ייקבעו בהסכמת שר המשפטים, ותקנות לפי סעיף קטן (א)(8) – גם בהסכמת שר האוצר.

(ד) תקנות לפי סעיף קטן (א)(6) ו-(14) יותקנו בהסכמת שר האוצר.

(ה) תקנות לפי חוק זה לעניין איסוף מידע מזוהה, שמירתו, מסירתו ועיון בו, ייקבעו בהסכמת שר המשפטים.

19. בפקודת התעבורה –

(1) בסעיף 61 –

(א) בסעיף קטן (א) –

(1) בפסקה (1) –

(א) במקום הרישה עד המילים "כאמור בסעיף 61(ב)" יבוא "נוסע שעשה אחד מאלה";

(ב) במקום הסיפה החל במילים "שקלים חדשים" יבוא "שקלים חדשים";

ד ב ר י ה ס ב ר

הסדרי נסיעה ואחריות לעניין שימוש לרעה, יותקנו בהסכמת שר המשפטים, ותקנות לעניין ביטול הסדרי נסיעה גם בהסכמת שר האוצר. תקנות לעניין איסוף מידע מזוהה, שמירתו, מסירתו ועיון בו, ייקבעו בהסכמת שר המשפטים.

סעיפים מוצע לתקן את פקודת התעבורה ואת פקודת 19 ו-20 מסילות הברזל ולהעניק לנציג בעל רישיון להפעלת קו שירות לאוטובוסים או לפקיד הרכבת, לפי העניין, סמכות ליטול כרטיס חכם לשימוש אישי או כרטיס חכם רשום מאת המשתמש בו, בהתקיים אחד מאלה: הוא השתמש בכרטיס חכם שעליו מוטבעים

תמורתם באמצעות כרטיס חכם; תנאים למתן אישור למפעיל קו שירות למוניות לגבות שכר נסיעה במונית באמצעות כרטיס חכם למוניות שירות; אופן הפעלת סמכויות האכיפה לפי פקודת התעבורה ולפי פקודת מסילות הברזל; בקרה על מרכז השירות; קביעת סוגי מידע נוספים שהמנפיקים והמפעילים, כולל מפעילי קווי שירות למוניות, יחויבו להעביר למרכז השירות; חובות מנפיקים ומפעילים, כולל מפעילי קווי שירות למוניות, לעניין מתן שירות לציבור המשתמשים בכרטיסים חכמים.

תקנות לעניין מידע מזוהה, לעניין שירותים נלווים שתמורתם ניתן לשלם בכרטיס החכם, לעניין ביטול טעינות

- (א) נסע בלא כרטיס;
- (ב) לא הציג או לא מסר את כרטיסו לפי דרישה כאמור בסעיף 61ב(ב);
- (ג) שילם את דמי נסיעתו באמצעות כרטיס לשימוש אישי או כרטיס חכם רשום שעליהם מוטבעים פרטים מזהים של אדם אחר;
- (ד) בהיותו בגיר שילם את דמי נסיעתו באמצעות כרטיס חכם אנונימי המיועד לשימוש על ידי קטין";
- (2) אחרי פסקה (3) יבוא:
- "(4) בפרק זה –

"חוק השימוש בכרטיס חכם" – חוק להסדרת השימוש בכרטיס חכם בתחבורה הציבורית, התשע"ו–2016;

"כרטיס חכם אנונימי המיועד לקטין" – כרטיס חכם אנונימי המיועד לשימוש על ידי קטין שגילו אינו עולה על 14, כאמור בסעיף 4(ג) לחוק השימוש בכרטיס חכם;

"כרטיס חכם", "כרטיס חכם לשימוש אישי", "כרטיס חכם רשום" ו"מרכז השירות" – כהגדרתם בחוק השימוש בכרטיס חכם";

(ב) בסעיף קטן (ג), במקום הסיפה החל במילים "לפי דרישה" יבוא "באופן שיוורה עליו נציג בעל הרישיון";

(2) אחרי סעיף 61ה יבוא:

"נטילת כרטיס חכם 61ה.1. (א) נציג בעל הרישיון רשאי ליטול מנוסע כרטיס חכם כמפורט להלן, שבו הוא משתמש ושהוצג לו לפי דרישה כאמור בסעיף 61ב(ב):

(1) כרטיס חכם לשימוש אישי או כרטיס חכם רשום, שהפרטים המוטבעים על גביו אינם של הנוסע;

(2) כרטיס חכם אנונימי המיועד לקטין המשמש מי שנחזה להיות בגיר.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), אם היה הכרטיס החכם כאמור באותו סעיף קטן, יישום מחשב כהגדרתו בסעיף 16 לחוק שימוש בכרטיס חכם, לא ייטול נציג בעל הרישיון את המכשיר האלקטרוני הנייד שיישום המחשב מותקן עליו, אלא יורה על הפסקת השימוש ביישום, ויבצע את הפסקת השימוש באמצעות מי שאישר לכך המפקח על התעבורה, ובלבד שהדבר ייעשה מרחוק ובלא חיבור פיזי או גישה פיזית למכשיר האלקטרוני הנייד שעליו מותקן היישום.

ד ב ר י ה ס ב ר

אם הכרטיס החכם הוא יישום מחשב, לא ייטול הנציג האמור את המכשיר האלקטרוני שעליו הותקן היישום, אלא יורה על חסימתו מרחוק.

אם נמצא בבירור שאכן נעשה שימוש לרעה בכרטיס החכם על ידי המשתמש שניטל ממנו הכרטיס,

פרטים של אדם אחר; בהיותו בגיר, השתמש בכרטיס חכם אנונימי המיועד לשימוש של קטין. נטל נציג בעל הרישיון כרטיס חכם כאמור, יומן את המשתמש בכרטיס לבירור בתוך שני ימי עבודה. הבירור ייערך על ידי עובד של בעל הרישיון שאושר לכך על ידי המפקח על התעבורה.

(ג) נטל נציג בעל הרישיון כרטיס חכם מנוסע כאמור בסעיף קטן (א) או הורה על הפסקת השימוש ביישום מחשב של נוסע כאמור בסעיף קטן (ב), יתעד זאת בטופס שהורה עליו המפקח על התעבורה, ויזמן את הנוסע לבירור אצל בעל הרישיון בתוך שני ימי עבודה, לעניין נטילת הכרטיס.

(ד) עובד של בעל רישיון להפעלת קו שירות לאוטובוסים שאושר לכך על ידי המפקח על התעבורה, יקיים בירור עם נוסע שזומן לבירור כאמור בסעיף קטן (ג), ואם לא התייצב הנוסע לבירור בלי שנתן סיבה סבירה לאי-התייצבותו או אם נמצא בבירור שנעשה שימוש בכרטיס חכם שהפרטים המוטבעים על גביו אינם של הנוסע בניגוד להוראות לפי פקודה זו או שנעשה שימוש בידי בגיר בכרטיס חכם אנונימי המיועד לקטין, לא יחזיר את הכרטיס החכם לנוסע ויעביר אותו למרכז השירות.;

(3) בסעיף 161, אחרי פסקה (2) יבוא:

"(3) מסר לשימוש של אחר כרטיס חכם לשימוש אישי או כרטיס חכם רשום, שפרטיו מוטבעים על גביו, או מסר לשימוש של בגיר כרטיס חכם אנונימי המיועד לקטין, למעט במקרים שקבע השר כי מסירה כאמור מותרת."

20. בפקודת מסילות הברזל [נוסח חדש], התשל"ב-1972 –

(1) בסעיף 1 –

(א) אחרי ההגדרה "חבילות" יבוא:

"חוק השימוש בכרטיס חכם" – חוק להסדרת השימוש בכרטיס חכם בתחבורה הציבורית, התשע"ו-2016.;

(ב) אחרי ההגדרה "טובין" יבוא:

"כרטיס חכם אנונימי המיועד לקטין" – כרטיס חכם אנונימי המיועד לשימוש על ידי קטין שגילו אינו עולה על 14, כאמור בסעיף 4(ג) לחוק השימוש בכרטיס חכם;

"כרטיס חכם", "כרטיס חכם לשימוש אישי", "כרטיס חכם רשום" ו"מרכז השירות" – כהגדרתם בחוק השימוש בכרטיס חכם.;

(2) בסעיף 17(א), אחרי "ללא כרטיס" יבוא "המשלם את דמי נסיעתו באמצעות כרטיס לשימוש אישי או כרטיס חכם רשום שעליהם מוטבעים פרטים מזהים של אדם אחר, המשלם את דמי נסיעתו באמצעות כרטיס חכם אנונימי המיועד לשימוש על ידי קטין, בהיותו בגיר.;

(3) אחרי סעיף 17 יבוא:

"נטילת כרטיס חכם 17א. (א) פקיד רכבת שהוסמך כדין לבקר כרטיסים, רשאי לנטול מנוסע כרטיס חכם כמפורט להלן, שבו הוא משתמש ושהוצג לו לפי דרישה כאמור בסעיף 16(ג):

ד ב ר י ה ס ב ר

עליו חובת תשלום שכר נסיעה מוגדל או חיוב מוגדל, לפי העניין, והכרטיס יועבר למרכז השירות.

או שהשתמש לא התייצב לבירור בלי שנתן לכך סיבה סבירה, יראו אותו כמי שנסע בלא כרטיס, כך שתחול

- (1) כרטיס חכם לשימוש אישי או כרטיס חכם רשום, שהפרטים המוטבעים על גביו אינם של הנוסע;
- (2) כרטיס חכם אנונימי המיועד לקטין המשמש מי שנחזה להיות בגיר.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), אם היה הכרטיס החכם כאמור באותו סעיף קטן, יישום מחשב כהגדרתו בסעיף 16 לחוק שימוש בכרטיס חכם, לא ייטול פקיד הרכבת את המכשיר האלקטרוני הנייד שיישום המחשב מותקן עליו, אלא יורה על הפסקת השימוש ביישום, ויבצע את הפסקת השימוש באמצעות מי שאישר לכך המנהל, ובלבד שהדבר ייעשה מרחוק ובלא חיבור פיזי או גישה פיזית למכשיר האלקטרוני הנייד שעליו מותקן היישום.

(ג) נטל פקיד רכבת כרטיס חכם מנוסע כאמור בסעיף קטן (א) או הורה על הפסקת השימוש ביישום מחשב של נוסע כאמור בסעיף קטן (ב), יתעד זאת בטופס שהורה עליו המנהל, ויזמן את הנוסע לבירור אצל מפעיל מסילת הברזל בתוך שני ימי עבודה, לעניין נטילת הכרטיס.

(ד) פקיד רכבת שאושר לכך בידי המנהל, יקיים בירור עם נוסע שזומן לבירור כאמור בסעיף קטן (ג), ואם לא התייצב הנוסע לבירור בלי שנתן סיבה סבירה לאי-התייצבותו או אם נמצא בבירור שנעשה שימוש בכרטיס חכם שהפרטים המוטבעים על גביו אינם של הנוסע בניגוד להוראות לפי פקודה זו או שנעשה שימוש בידי בגיר בכרטיס חכם אנונימי המיועד לקטין, לא יחזיר את הכרטיס החכם לנוסע ויעביר אותו למרכז השירות;

(4) בסעיף 36(א), בסופו יבוא:

"(3) מסר לשימושו של אחר כרטיס חכם לשימוש אישי או כרטיס חכם רשום, שפרטיו מוטבעים על גביו, או מסר לשימושו של בגיר כרטיס חכם אנונימי המיועד לקטין, למעט במקרים שקבע השר כי מסירה כאמור מותרת."

21. בחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000¹², בתוספת הראשונה, בפרט 14, בסופו יבוא:

תיקון חוק בתי משפט לעניינים מינהליים

"(ז) החלטה של רשות לפי חוק להסדרת השימוש בכרטיס חכם בתחבורה הציבורית, התשע"ו-2016";

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 21 מוצע לתקן את התוספת השנייה לחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000, באופן שעתירות נגד החלטות המפקח על התעבורה או המנהל לפי החוק המוצע, יהיו בסמכותו של בית משפט לעניינים מינהליים.

עוד מוצע לקבוע כי מסירתו של כרטיס חכם לשימוש אישי או כרטיס חכם רשום לשימושו של אדם אחר, מהווה עבירה וכן מסירת כרטיס חכם אנונימי של קטין לבגיר, למעט בנסיבות שבהן קבע השר שמסירה כאמור מותרת.

¹² ס"ח התש"ס, עמ' 190.

22. (א) תחילתו של חוק זה, למעט סעיפים 10(ב) ו-11, שנה מיום פרסומו (להלן – יום התחילה), ואולם רשאי השר, בהסכמת שר האוצר, לדחות, בצו, את יום התחילה, לגבי החוק כולו או חלק ממנו, לתקופה אחת או יותר שלא יעלו במצטבר על שנה.
- (ב) מועד התחילה של סעיף 10(ב) לחוק זה, לעניין כל אחד ממאגרי המידע המנויים באותו סעיף, ייקבע בידי השר, בצו, לאחר שנוכח כי מרכז השירות מקושר אל אותו מאגר מידע בצורה מקוונת באופן המאפשר אימות נתונים כאמור באותו סעיף.
- (ג) מועד התחילה של סעיף 11 לחוק זה, ייקבע, בצו, בידי השר, בהסכמת שר האוצר.
23. (א) בתקופה שמיום התחילה עד מועד התחילה שנקבע לעניין כל מאגר מידע לפי סעיף 22(ב), יראו נתונים מזכים שיש לאמתם באמצעות מאגר מידע כאמור כנתונים שלא קיים מאגר מידע שניתן לאמתם באמצעותו בתקשורת מקוונת, ויחולו לגבי אימות אותם נתונים הוראות סעיף 10(ב)2.
- (ב) על אף הוראות סעיפים 5 ו-10(ג), בתקופה שמיום התחילה עד תום 18 חודשים מהמועד האמור, לא יזון קוד זכאות לכרטיס חכם לשימוש אישי.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 23 מוצע לקבוע הוראות מעבר לעניין אימות הנתונים המזכים מול מאגרי המידע כדלקמן:

בתקופה שמיום התחילה עד להוצאת צו לפי סעיף 22(ב) המוצע לגבי מאגר מידע מסוים (להלן – תקופת המעבר), יראו את הנתונים שיש לאמתם מול אותו מאגר מידע כנתונים שאין לגביהם מאגר מידע והם יאומתו באמצעות מסמכים כאמור בסעיף 10(ב) המוצע.

בתקופה שמיום התחילה עד תום 18 חודשים מיום התחילה, לא יזון קוד זכאות לכרטיס חכם לשימוש אישי, ובהתאמה לא יהיה ניתן לטעון הסדרי נסיעה המותנים בזכאות אישית בכרטיס כזה. זאת מאחר שבתקופה האמורה עדיין לא יתאפשר לאמת נתונים מול מאגרי המידע.

סעיף 22 מוצע כי מועד התחילה של החוק המוצע, למעט סעיפים 10(ב) ו-11 שבו, יהיה שנה מיום פרסומו (להלן – יום התחילה), ואולם השר, בהסכמת שר האוצר, יהיה רשאי לדחות את יום התחילה לגבי החוק כולו או חלק ממנו, לתקופה אחת או יותר שלא יעלו במצטבר על שנה. זאת מאחר שהפעלת החוק תלויה בהתקנת תקנות רבות, קביעת הוראות ונהלים, וכן בהיערכות טכנולוגית.

מוצע שמועד התחילה של סעיף 10(ב)1 המוצע, לעניין אימות נתונים מול כל אחד ממאגרי המידע המוזכרים בו, ייקבע בידי השר בצו, לאחר שנוכח כי מרכז השירות מקושר לאותו מאגר מידע באופן מקוון.

כמו כן מוצע שמועד תחילתו של סעיף 11 המוצע לעניין כרטיס חכם במוניות שירות, ייקבע בצו בהסכמת שר האוצר.

